

Ezek a fiatalok...

Az MTA Regionális Tudományos Bizottsága, MTA Földrajztudományi Bizottsága, MTA Regionális Kutatások Központja Nyugat-magyarországi Intézete 1996. május 16-17-én Győrben konferenciát rendezett a területi tudomány fiatal kutatói, oktatói számára.

A célunk az volt, hogy egyrészt áttekintsük a kutatói szakmai utánpótlását, másrészt ismereteket szerezzünk arról, hogy fiatal kollégáinkat milyen kérdésekkel foglalkozzanak és végül a szakma különféle korosztályainak a találkozóját lehetővé tegyük. Az érdeklődésben nem volt hiány, hiszen közel ötvenen vettek részt a konferencián és 23 előadás hangzott el a feszített és vitában gazdag két nap alatt. Sajnos a céljaink közül az utolsónak - rajtunk kívül álló okok miatt - nem tudtunk kellően eleget tenni, mivel a területi tudomány idősebb generációit csak néhányan képviseltük, így a kapcsolatépítés és kommunikáció inkább a fiatalok között szerveződött.

Az előadások - és azok többségét most bemutató *Tér és Társadalom* tematikus szám - a területi tudomány alapkérdéseivel kapcsolódtak, így a hagyományos terület és településszerkezet, valamint gazdaság elemzéstől kezdve a primer felvételekre építő szociálgeográfiai vizsgálatokon keresztül a területi tervezést megalapozó kutatási eredményekig.

Kitapinthatók voltak a különféle iskolákat, azáltal más-más elméleti bázisra épülő és kutatás módszertant képviselő egyetemi tanszékek és kutatóhelyek közötti különbségek. Az előbbiekhöz kapcsolódó fiatalok a klasszikus gazdaság és településföldrajz újbóli adaptációit végezték el, míg a kutatóintézetekben dolgozó kollégáknál a térfolyamatok egy-egy elemének összetettebb vizsgálatára törekedtek, vagy annak kísérleteiről adtak számot.

A témaválasztásban meglévő különbségek mellett a módszertani közelítésekben és az eredmények értelmezésében is eltéréseket észleltem a két csoport között. Míg az egyetemi kollégák főleg a klasszikus leíró, az arra épülő egyszerű statisztikai elemzést alkalmazták, addig a másik csoport tagjainál a nagyobb számú primer felvételek mellett az összehasonlító elemzések is megjelentek. Viszont egyáltalán nem volt példa a területi tudomány külföldi centrumaiban egyre határozottabban terjedő modellek alkalmazására, illetve az összefüggések és törvényszerűségek matematikai leírására, s ezáltal az összetett adatbázisok kezelésére. Ugyancsak hiányoltam, hogy a fiatal generáció képviselői közül nagyon kevesen alkalmazták a földrajzi információs rendszer (GIS) által nyújtható elemzési lehetőségeket, s előadásaik illusztrációja, megjelenítése kezdetleges, sőt mondhatni korszerűtlen volt.

Milyen tehát a területi tudomány új generációja? Milyenek ezek a fiatalok? Tehetségesek és lelkesek, a többségük jól felkészültek, ráéreztek a területi tudomány szépségére és nehézségeire. Félő, hogy programjaik csupán egy-egy diszciplínához kötődnek, így a térfolyamatok komplexitását későn ismerik fel, ami jelentősen csökkentheti a kutató megújítási és alkalmazkodási képességüket. Ugyanakkor igénylik munkájukhoz a tapasztalatok átadását, számítanak a különféle szakmai körök folyamatos

vélemény alkotására. Ez a fórum - s terveink szerint az 1998-ban megrendezésre kerülő folytatása is - jól szolgálta a területi tudományt, annak szakmai köreinek bővítését.

A Tér és Társadalom ezen számában közölt tanulmányok egy generáció tükörképet nyújtanak adalékokat, amit ma is, de évek múltán szintén érdemes lesz forgatni éppen a tanulságok és a próbálkozások számbavétele miatt.¹

Rechnitzer János
főszerkesztő

¹ Kedves fiatal kollégák, barátaink!

Ez a Tér és Társadalom szám egy válogatás a konferencián elhangzott, illetve azt követően beérkezett tanulmányok anyagából. A válogatás - mint minden esetben - ezúttal is szubjektív volt, melynek minden felelősségét a szerkesztők vállalják magukra. A beküldött, de meg nem jelent cikkek közlésére a Tér és Társadalom későbbi, nem tematikus számaiban lesz lehetőség.

A megjelent tanulmányok szerzőitől is szeretnénk elnézést kérni, hiszen terjedelmi korlátok miatt szinte minden esetben valamilyen mértékben rövidítenünk kellett a beküldött anyagokon. Igyekeztünk megragadni a munkák fő mondanivalóját, s úgy hozzájárulni a cikkekhez, hogy az lehetőleg ne sérüljön, de a szerzők, lehet hogy ezt néha másképpen értékelik. Több esetben nem volt lehetőség arra, hogy az összes ábrát, táblázatot, mellékletet megjelentessük, itt a szelekció alapját a mondanivaló fontossága jelentette.

Mivel fiatal, sok esetben kezdő kutatók korai próbálkozásáról van szó, tudjuk mennyire fontos a szakmai folyóiratban való megjelenés ténye is, ezért reméljük a szerkesztés során elkövetett esetleges hibákat megbocsátják nekünk a szerzők.

További eredményes kutatómunkát kívánunk: a felelős szerkesztők